

El canvi verd

Un canó de neu a ple rendiment en una estació d'esquí alpina italiana. / EFE / CLAUDIO ONORATI

En els últims anys, a la pista d'esquí de Vallter 2000 (Girona), ha augmentat el nombre de nits en què no s'ha aconseguit cobrir les pistes ni tan sols amb neu artificial. Ho afirma Jordi Mazón, investigador en meteorologia de la Universitat Politècnica de Catalunya, que assegura saber-ho de fonts locals ben informades. La raó és que, fins i tot als 2.000 metres d'altura, la temperatura no baixa a la nit com ho feia abans. Hi ha pics de fins a 12 graus. Amb aquesta calor, no hi ha manera que l'aigua polvoritzada que disparen els canons es converteixi en neu. «És una tendència que hem vist en els últims anys», assegura Mazón.

Aquesta observació encaixa amb el trobat per un estudi publicat a *Nature Climate Change*, que ha estimat el risc ocasionat per l'escalfament a més de 2.200 estacions d'esquí europees. El missatge de fons és que la neu artificial no ho arregla tot. A més, els costos que té en dificultat encara més l'ús generalitzat en el futur.

Una realitat

El descens de la cobertura de neu a les estacions d'esquí ja és una realitat: avui hi ha 36 dies esquiables menys a les estacions dels Alps respecte a la mitjana històrica, una caiguda sense precedents. ¿Cap on porta aquesta tendència? Aquest és l'objecte de l'últim estudi. En teoria, l'Acord de París obliga els països a limitar l'escalfament global a entre 1,5 i 2 graus per sobre de la temperatura preindustrial. Actualment, s'ha superat 1 grau i les projeccions diuen que anem pel camí de trencar aquests llindars.

Amb un escalfament de 2 graus, el 53% de les 2.234 estacions d'esquí europees analitzades estarien en molt alt risc, segons

Esquí i clima: no n'hi ha prou amb els canons de neu

El 53% d'estacions europees estaran en molt alt risc si l'escalfament supera els dos graus de la temperatura preindustrial. Si supera els quatre ho estaran gairebé totes

 Michele Catanzaro

l'estudi. Amb un de 4 graus, ho estarien pràcticament totes.

«Molt alt risc» vol dir que aquestes estacions tindrien nivells de neu escassos almenys una vegada cada dos anys, davant un cada cinc anys, que és la freqüència de

Avui ja hi ha 36 dies esquiables menys a les estacions dels Alps respecte a la mitjana històrica

neu escassa en el període 1961-1990, l'edat de l'or del turisme d'esquí, en la qual l'escalfament global rondava els 0,6 graus. Dit d'una altra manera, les condicions que es van donar en els pitjors dies d'aquella època d'or (en concret en el 20% pitjor) es donarien dia sí dia no.

La projecció es basa en models geoespacial de les estacions d'esquí alimentats amb dades satel·litàries i meteorològiques.

La neu artificial pot paliar aquests riscos, però dista de ser una panacea. Si s'aplica neu artificial per cobrir la meitat de cada pista, les estacions de molt alt risc baixen a entre un 27% i un 71% (en correspondència respectivament amb 2 i 4 graus d'escalfament).

A Espanya, els canons de neu disminuirien significativament el risc només a les pistes del Pirineu. A la resta de les munta-

Els experts insten a obrir l'economia al Pirineu i allunyar-se de l'economia del turisme

nyes del país, el risc es mantindria alt: les temperatures serien tan elevades que les maquinàries no es podrien utilitzar.

L'estudi també analitza els costos d'apostar per la neu artificial. L'augment en el consum d'aigua seria notable. Per cobrir la meitat de les pistes amb l'aigua que cau a les estacions, s'hauria d'utilitzar entre un 8% i un 42% més respecte als nivells anteriors al 1990.

«No sabem com plourà, ni si hi haurà prou aigua tant per a les estacions d'esquí com per als agricultors i habitants del seu entorn», observa Linda Lundmark, professora de Geografia de la Universitat d'Umea, a Suècia. També augmentaria el consum d'electricitat per alimentar els canons, i les emissions.

«Per a moltes pistes serà complicat sobreviure», comenta Mazón. «Confirmen el que ja sabíem: el canvi climàtic afecta les estacions d'esquí», afirma.

Molts esquiadors ja prefereixen els Alps al Pirineu, assegura Mazón. Lundmark coincideix i assegura que una pista prima de neu artificial no és el que busquen els apassionats d'aquest esport. A més, situacions com la pandèmia i la guerra d'Ucraïna han demostrat que el moviment de turistes no està garantit, a causa de les restriccions de moviment.

Cada pista tindrà el seu destí particular, asseguren els experts. Segons la seva orientació i altura, moltes podran escapar-se del pitjor. Però la tendència general és inexorable.

El suport de la Generalitat

«En la nova realitat climàtica, no podem continuar fent el mateix: cal adaptar-s'hi», afirma Mazón. Aquest expert assegura que el sector català no cau gràcies al suport públic de la Generalitat, propietària de bona part de les pistes. «Apostar per la neu artificial per continuar amb el desenvolupament de sempre no serà sostenible a llarg termini», coincideix Lundmark.

Els dos experts coincideixen en una recomanació: diversificar. «Mantenir l'economia de l'esquí a l'hivern no té sentit. El Pirineu té molts altres atractius: excursionisme, gastronomia, paisatges, qualitat de l'aire... fins i tot les pistes poden convertir-se en parcs de divertiment o rutes per a bicicletes», aventura Mazón.

«Recomanaria als administradors locals que s'allunyin de la dependència del turisme. Han de crear oportunitats alternatives de bracet amb les seves comunitats. Si no, el temps s'encarregarà de resoldre el problema, però no de manera agradable», assegura Lundmark.